

בפעם תלדי

טיפול כימותרפיה בחודש
השמיני וכריתת השד.
ההתמודדות עם השאלות
של הילדים הגדולים. הקושי
להחזיק את התינוק שיצא
לאוויר העולם והתחושה
של בגידת הגוף. ארבע נשים
שגילו שהן חולות בסרטן
כשהיו בהריון מספרות
על המוות שארב בפתח,
בדיוק כשחיים חדשים החלו
לצמוח בבטן

נעם ברקן | צילום: אלכס קולומויסקי

האם החולה? גם עבור רוחי ההתמודדות עם הילדים הייתה קשה. "היה קשה להכין את הילדים לקראת כל שלב", היא אומרת. "לשירה, הבת האמצעית, היה מאוד קשה עם הקרחת שלי. היום היא בת 11 והיא אומרת לי כל הזמן שהיא זוכרת איך בן זוגי גילח את השיער שלי אחרי שהוא התחיל לנשור. היא ממש זוכרת את התמונה הזאת, את הרגע הזה, וזה היה לה מאוד קשה".

כיום מנהלת רוחי את "הרדי" – המרכז למ-תמודדות עם סרטן השד בירושלים. היא הקימה את המרכז במהלך התמודדותה עם המחלה מתוך תחושת שליחות לתמוך בנשים שחלו במחלה. "יש לי תואר ראשון בכיולוגיה ותואר שני במי-נהל עסקים, אז הראש שלי עבר בשני הכיוונים והחלטתי להקים את המרכז", היא מסבירה. "אחד הדברים שהכי עוזרים לנשים להתמודד עם הכל הוא תמיכה ומפגש עם קהילת נשים שעברו אותו

שנה לאחר הלידה ולאחר שעבר ניתוח כריתת גילתה יפעת גוש נוסף. "לשמחתי זה היה מקומי בלבד. נכנסתי לסשן נוסף של טיפולים והקרנות ויצאתי מזה".

אחד הקשיים המרכזיים שבהם נתקלה יפעת, כמו גם רוחי, היה ההתמודדות עם שאלות הילדים הגדולים. את רוחי ראו ברגעיה הקשים בנה הבכור, שהיה אז בן שש ובתה האמצעית שהייתה אז בת ארבע וחצי. את יפעת ליווה בשאלותיו הקשות בנה הבכור שהיה אז בן ארבע. "זה משהו שקשה מאוד להסביר לילדים", אומרת יפעת. "עובר עלייך משהו מאוד קשה ואין לך איך לדבר עליו עם הילד שלך. אז התחלתי לכתוב סיפורים לבן שלי. ובין הפעם הראשונה לפעם השנייה שבה חליתי פגשתי חברה נוספת שחלתה בגיל צעיר והיו לה ילדים קטנים בבית, ולמעשה יחד כתבנו את הספר "גם דגים דוהים", שנועד להסביר לילדים את חוסר התפקוד הזמני של

בבית החולים שערי צדק הוחלט שאעשה ניתוח כריתתה של הגוש בגלל ההריון, ושאחרי הלידה אעשה כריתת מלאה. תוך שבוע הייתי בחדר ניתוח. אחרי היה ברור שצריך להתחיל כימות-רפיה. הקרימו לי את הלידה ובסוף השבוע ה-35 יילדו את בתי החמודה. תשעה ימים לאחר מכן כבר התחלתי כימותרפיה".

ההתמודדות עם הכימותרפיה ועם העובדה שלא יכלה לטפל בגליה, התינוקת שרק נולדה, הייתה קשה מאוד עבור רוחי. "הבאנו מטפלת הביתה. חלק קטן מאוד מהזמן יכולתי ללכת אליה ולהחזיק אותה על הידיים. רוב הזמן פשוט ישנתי. אחרי כל טיפול נכנסתי לשינה עמוקה של שבוע-עשרה ימים. החמצתי את ההנקה, את היכולת לקשור קשר מיוחד עם התינוקת", אומרת רוחי תוך שהיא מחבקת את בתה בת השש. "שני הילדים הגדולים שאותם הנקתי היו מאוד קשורים אליי. עם הקטנה לקח לי הרבה מאוד זמן להגיע למצב שהיא תחפש את הקירבה שלי ותגיע אליי".

החלטות קשות

סרטן המאובחן במהלך הריון נחשב לנדיר באופן יחסי. "בספרות מדובר על אחת ל-3,000 לידות", אומר פרופ' ברוך קליין, המנהל הרפואי של יחידת הכימותרפיה במכון האונקולוגי בבית החולים אסותא. עם זאת, אישה שמאובחנת כחור לה בסרטן במהלך ההריון צריכה לקבל החלטות קשות מנשוא. לדברי פרופ' קליין, אם הסרטן מתגלה בשליש הראשון המצב מסוכן יותר כיוון שלא ניתן לתת לאישה טיפול כימותרפי וקרינת ת, ולכן ברוב המקרים ממליצים לאישה לעבור הפלה. בשליש השני והשלישי נוהגים לעשות כריתת שד חלקית ולהתחיל בטיפול כימותרפי במהלך ההריון. "הטיפול הכימותרפי נחשב לב-טוח. ברוב המקרים לא דווח על נזק לעובר. אם ההריון מתקדם, יש אפשרות להקדים את הלידה ולהתחיל בטיפול כימותרפי משולב בהקרנות מיד לאחר הלידה", מסביר פרופ' קליין. "כשסרטן מתגלה בהריון זו מעמסה נפשית גם למטופלת וגם לרופא שמטפל בה. עם זאת חשוב לזכור שסרטן בהריון לא מונע הריונות נוספים ושסיכויי השרידות של נשים שחולות כשהן בהריון זהים לאלה של אישה שאינה בהריון".

לפני שלוש שנים טיפל פרופ' קליין ביפעת לביא, חברת משפחה של רוחי. יפעת הייתה בש-בוע ה-21 להריונה השני כשקיבלה את ההודעה שטיילתה את עולמה. זה היה חודשיים בלבד לאחר שאיבדה את אמה לאחר שלוש שנות מאבק במחלה. "הרגשתי שכל הרם אוזל מגופי. רוחי תמכה בי מאוד", מספרת יפעת שנותחה בשבוע ה-23. "הדבר הראשון שהטריד אותי היה השאלה אם אוכל להניק. הובהר לי שלא אוכל בגלל הטיפולים. אחר כך קיבלתי פרופורציה – הבנתי שיש בפניי החלטות קשות מאוד: איזה ניתוח לעשות, אילו טיפולים ומתי. בעצם ההחלטה הכי קשה שהייתי צריכה לקבל בחיים שלי הייתה אם להתחיל את הטיפולים הכימותרפיים באמצע ההריון. פחרתי שהטיפולים יפגעו בעובר. הייתי אחראית לא רק על עצמי. בסופו של דבר פרופ' קליין הסביר לי שהטיפול בטוח, ובן הזוג שלי אמר לי "את הכאן והעכשיו שלי, אני לא מוכן לאבד אותך. אם צריך לטפל עכשיו – נטפל".

הטיפולים שקיבלה יפעת במהלך ההריון עברו יחסית בסדר. "למעט נשירת השיער. אולי ההריון הגן עליי. דווקא הטיפול האחרון, שקיבלתי עשרה ימים לאחר הלידה, הפיל אותי – אושפזתי מיד אחרי עם ספירת דם נמוכה ועם חום גבוה".

שכנתי בבית החולים אחרי הלידה והתחושה הייתה מאוד קשה. ידעתי שלא אוכל לטפל בתינוקת שלי ושלא אוכל להניק אותה בגלל שהכימותרפיה עוברת בחלב האם. נתנו לי שני כדורים כדי לייבש את החלב. אני חושבת שאלה היו שני הכדורים הקשים ביותר שהייתי צריכה לקחת אי פעם. אני זוכרת את התמונה שלהם; שני כדורים מחכים לי על השידה בבית החולים במחלקת יולדות ואני מסתכלת עליהם ולא מסוגלת לקחת אותם".

שש שנים חלפו מאז גילתה רוחי שיצקובס-קי-איבקר את הגוש בשד. היא הייתה אז בת 37, בשבוע ה-30 להריונה השלישי. ביום למחרת היא כבר עשתה ביופסיה. "הייתי בטוחה שיש לי סרטן. סבתי נפטרה מסרטן השד כשאמי הייתה בת 14. דודתי, אחות של אמא, חלתה לפני 35 שנים ויצאה מזה. זה כל הזמן היה בתודעה", היא מש-חזרת. "שבוע אחרי הביופסיה, ביום ההולדת של בני הבכור, אמרתי לאישי היקר, צריך לחגוג לו יום הולדת עכשיו לפני שאנחנו מתחילים במרוץ. בתוך כל הבלגן, כשאני בהלם טוטלי, הרבר היחיד שאיכשהו הצלחתי להביא את עצמי לעשות היה יום הולדת לבן שלי. מיד אחרי שנגמרה המסיבה הודיעו לי שהגוש שיש לי הוא סרטני. אני זוכרת שהרבר היחיד שחשבתי עליו באותו הרגע היה: אני לא רוצה למות".

קולה של רוחי נצבע בכאב כשהיא מספרת על התקופה הקשה בחייה. "מרגע האבחון לא יכולתי לעשות שום דבר. בכיתי המון. לא רציתי לדבר עם אף אחד בטלפון. היה לי ברור שאני רוצה לעשות כריתת מלאה של שני השדיים, אבל ניתוח כזה הוא ארוך יותר מאשר ניתוח כריתתה של הגוש", היא מספרת. "בשיחה עם הכירורג שטיפל בי

יפעת לביא | צילום: צביקה טישלר

יפעת: "ההחלטה הכי קשה שהייתי צריכה לקבל בחיים שלי הייתה אם להתחיל את הטיפולים הכימותרפיים באמצע ההריון. פחדתי שהטיפולים יפגעו בעובר"

"לקח לי הרבה מאוד זמן להגיע למצב שהיא תחפש את הקירבה שלי".
רוחי שיצקובסקי-איבקר עם בתה גליה

נוצר בעקבות טיפולי פוריות. גם המשפחה וגם הרופאים התנגדו להמשך ההריון, אבל אני התעקשתי כי אף אחד לא הבטיח לי שאמשיך לחיות והיה לי חשוב להביא לבתי הגדולה אחות קטנה למקרה שלא אשורו. בתל השומר מצאתי רופאה שהסכימה ללכת איתי יד ביד. מדי שבוע ביצענו מעקב לוודא שהגוש לא גדל."

את הטיפולים הכימותרפיים הייתה אורנה אמורה להתחיל בשליש השלישי של ההריון, אבל ביום שבו הייתה אמורה להתחיל בטיפול החלו צירי לידה מוקדמים ואורנה הגיעה למיון נשים. "הרגיעו לי את הצירים וחזרתי הביתה. לשגרה שלי. המשכתי לעבוד. לא הסכמתי לעצור את החיים שלי לרגע. בגלל הצירים המוקדמים דחינו את הכימותרפיה לשבוע ה-35, אז עשינו זירוז לידה וילדתי את בתי הקטנה."

שבוע לאחר הלידה החלה אורנה לעבור טיפולים כימותרפיים והקרנות. "זה היה נורא קשה. אי אפשר לתאר את זה. הגוף קורס. בשנה וחצי הראשונות לחייה של הילדה – אמי גידלה אותה. זה היה נורא קשה שלא יכולתי להיות איתה. היה לי קשה פיזית להרים את התינוקת שלי. הגוף שלי ממש בגד בי, זה היה נורא. הייתי שוכבת מותשת במיטה, ואמא שלי הייתה משכיבה אותה עליי. למרות הקושי הפיזי, מבחינה נפשית הייתי חזקה. אמרתי לעצמי ששום דבר לא ינצח אותי, אלה רק תאים שהשתגעו ואני אחזיר אותם למצב הנורמלי שלהם. אני מאמינה שהחלמה מסרטן מורכבת מ-90 אחוז חוסן נפשי. הבראתי בשביל עצמי, בשביל הילדות ובשביל בעלי".

דבר. אצלי, תוך כרי שהרגשתי רע ולא רציתי לדבר עם אף אחד ופחדתי מהסרטן – הייתי צריכה להחליט איזה ניתוח אני עושה ואיפה אני עושה אותו. האם אני עושה כימותרפיה או לא, ואיפה אני מחפשת פאה וכובעים. פתאום הייתי צריכה להתמודד עם עולם שאני לא מכירה בכלל. את המרכז הקמתי מתוך רעיון שברגע שאישה מאובחנת היא תוכל לקבל את כל המידע במקום אחד, כשבראש ובראשונה זה מידע ותמיכה מני שים שחלו, והחלימו ומידע נוסף הוא מידע רפואי. הרגשתי שזו המשימה שלי בחיים".

לחזור לחיים

"שכיחותה של מחלת הסרטן הולכת ועולה עם הגיל, עם זאת, סרטן שר נפוץ יחסית אצל נשים צעירות וקורה לעתים שהוא מתגלה במהלך ההריון", אומר פרופ' רפאל קטן, מנהל המערך האונקולוגי בבית החולים שיבא בתל השומר. "פעמים רבות אנחנו יכולים לטפל בסרטן על ידי ניתוח ותרופות ולהמשיך את ההריון, אבל במקרים שבהם זה בלתי אפשרי אנחנו מבצעים הפסקת הריון".

"לפני ההריון היו לי כמה גושים בשד", מספרת איילה (שם בדוי), המטופלת של פרופ' קטן. "את הסרטן איבחנו כשהייתי בשבוע התשיעי. זה נפל עליי כרעם ביום בהיר. שמעתי את הבשורה ולא רציתי להאמין", היא מספרת. "הלכתי עם תוצאות המעבדה לכמה רופאים. הצלכתי עם מעבדה נוספת. אפילו ביום ההפלה עצמה עוד הלכתי לקחת תוצאות של מעבדה נוספת כדי לוודא. עד הרגע האחרון רציתי להאמין שזה לא נכון". עבור איילה היה זה הריון שלישי. במשך שנה לאחר ההפלה עברה איילה טיפולי כימותרפיה והקרנות. שלוש שנים לאחר שסיימה את הטיפול לים ניסתה להיכנס שוב להריון, אבל ההריון לא היה תקין והיא נאלצה שוב להפסיק אותו. למרות זאת המשיכה איילה לנסות ונכנסה להריון נוסף. היום היא חובקת את בנה השלישי – בן החמש. "הרגשתי שאני חייבת נשמה לעולם. עברתי את המורכבות של הסרטן, את הכריתה והטיפולים והחשש שהמחזור יופסק. סרטן השד פוגע בכל רמות הנשיות. בשבילי להביא ילד לעולם זה היה לחזור לחיים".

אישה בהריון יכולה לחלות בסוגים נוספים של סרטן, כמו מלנומה או לימפומה. אורנה (שם בדוי) חלתה במהלך הריונה השני בלימפומת הודג'קין. "הייתי בחורש השלישי כשקיבלתי את האבחנה ויכולתי לעשות הפלה, אבל לא הסכמתי כי ההריון היה מאד יקר", היא מספרת. "הוא

מרכזי תמיכה ומידע

- אסותא – מסלול ליווי של מתאמת שד לחולות סרטן השד – בתיא חיים: 052-2332522
- מרכז "הדדי" למתמודדות עם סרטן השד בירושלים: www.hadadi.org
- אחת מתשע – נשים למען נבגעות סרטן שד: 1-800-363-400
- האגודה למלחמה בסרטן: 1-800-599-995

www.peugeot.co.il/207

DRIVING IT COMES FIRST

פיג'ו 207 - חוויית הנהיגה שתגרום לך לשכוח מהכל.

■ 6 כריות אוויר ומערכת בקרת יציבות (ESP) ■ מרחב פנימי גדול ושפע תוספות. ■ לבחירתכם: מנוע 1.4 ליטר 90 כ"ס או מנוע 1.6 ליטר עוצמתי 120 כ"ס.

207

1.6-TRENDY ליטר 104,990 ₪

1.4-URBAN ליטר 98,990 ₪

לפרטים נוספים חייגו *1111* (9532) מכל טלפון
התמונה להמחשה בלבד יע"י מחירון 2/2010

דרגת זיהום	תונית צריכת דלק בליטרים ל-100 ק"מ*	דגם
4	5.2	מנוע 1.4L
7	5.5	מנוע 1.6L

דרגת זיהום אוויר מרכב מנוע**

דרגת זיהום	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
זיהום מרבי	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

**הדרגה מחושבת לפי תקנות אוויר נקי (גילוי זיהום אוויר מרכב מנוע בפרטמות) התשס"ט 2009. EEC/80/1268